แบบรายงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
การยกระดับสมรรถนะความฉลาดรู้ของผู้เรียน

ชื่อผลงาน การบริหารจัดการเชิงรุก Literacy Leadership++ Model (LLM++) เพื่อยกระดับสมรรถนะความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามแนวทางการประเมิน PISA สู่ความเป็นเลิศ
ผู้เสนอผลงาน นางสาวสุภิญญา พันธุ์ยางน้อย
ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน โรงเรียนโพนเมืองประชารัฐ “ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ อนุสรณ์”
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

บทคัดย่อ

การประเมินสมรรถนะของผู้เรียนในระดับนานาชาติ หรือ PISA (Programme for International Student Assessment) เป็นการวัดผลที่มุ่งประเมินความสามารถของนักเรียนอายุ 15 ปี ในการนำความรู้และทักษะด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพของระบบการศึกษาในประเทศต่างๆ สำหรับประเทศไทยผลการประเมิน PISA ที่ผ่านมายังพบว่านักเรียนมีระดับความสามารถต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ OECD อย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อยกระดับ “ความฉลาดรู้” ของผู้เรียนในระดับรากฐาน โดยเฉพาะในโรงเรียนระดับตำบลที่มีข้อจำกัดด้านบริบทและทรัพยากร

โรงเรียนโพนเมืองประชารัฐ “ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ อนุสรณ์” ได้ตระหนักถึงความท้าทายนี้ และได้พัฒนารูปแบบการขับเคลื่อนที่ชื่อว่า Literacy Leadership++ Model (LLM++) ซึ่งเป็นการต่อยอดจาก Literacy Leadership Model เดิม โดยมีจุดเน้นที่การเป็น “ผู้นำเชิงระบบ” ของผู้บริหารสถานศึกษาควบคู่กับการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และนวัตกรรมทางการเรียนรู้ เพื่อยกระดับสมรรถนะด้าน Literacy ของนักเรียนใน เชิงลึก ครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบหลักสูตร การพัฒนาครู การจัดสภาพแวดล้อมไปจนถึงการประเมินและสะท้อนผลผ่านวงจรคุณภาพ PDCA ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมในระดับห้องเรียนและทั้งโรงเรียน ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทักษะของครู และการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งสามารถขยายผลได้และมีความยั่งยืน

คำสำคัญ Literacy Leadership++ Model (LLM++), PISA, ความฉลาดรู้

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่ โดยเฉพาะ “ความฉลาดรู้ (Literacy)” ซึ่งหมายถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และใช้ข้อมูลในบริบทจริงอย่างมีประสิทธิภาพ (OECD, 2019) การประเมิน PISA (Programme for International Student Assessment) ซึ่งจัดโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ประเทศต่าง ๆ ใช้สะท้อนคุณภาพการศึกษาในระดับนานาชาติ

ประเทศไทยมีความพยายามยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการประเมิน PISA อย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดนโยบายขับเคลื่อนความฉลาดรู้ (Literacy) เป็นวาระแห่งชาติ ส่งเสริมให้สถานศึกษาปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้สู่การบูรณาการความรู้เข้ากับทักษะชีวิตจริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

โรงเรียนโพนเมืองประชารัฐ “ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ อนุสรณ์” ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางในระดับตำบลโพนเมือง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายดังกล่าว โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านทุนทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี จึงพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้และบริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยออกแบบนวัตกรรม Literacy Leadership++ Model (LLM++) ขึ้นมา

LLM++ เป็นการพัฒนาต่อยอดจาก Literacy Leadership Model เดิม โดยเพิ่มองค์ประกอบ 2 ประการ ได้แก่ การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Data-Driven Literacy) และการส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้ (Innovation for Literacy) พร้อมผสานกับวงจรการบริหาร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ซึ่งมีรากฐานจากแนวคิด Instructional Leadership (Hallinger & Murphy, 1985) และ Learning Organization (Senge, 1990) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงนโยบาย วัฒนธรรมองค์กร และระบบการจัดการเรียนรู้

แนวทางนี้มีเป้าหมายเพื่อยกระดับความสามารถด้าน Literacy ของผู้เรียนใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ การอ่านรู้เรื่อง การคิดเชิงคณิตศาสตร์ และการใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ (OECD, 2019) ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การพัฒนาครูผ่าน PLC และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ทั้งองค์กร โดยมีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ผลการดำเนินงานของโรงเรียนในช่วงที่ผ่านมา ได้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ และสามารถขยายผลเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีสู่โรงเรียนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์

1.เพื่อใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้ Literacy Leadership++ Model (LLM++) ของโรงเรียนโพนเมืองประชารัฐ “ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ อนุสรณ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนฉลาดรู้

2.เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ของผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาไทย สามารถคิด วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ แก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล

เป้าหมาย

1. เป้าหมายเชิงบริมาณ

1) ความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ร้อยละ 70 ของผู้เรียนในทุกระดับชั้นมีผลการประเมินความสามารถในการคิดเชิงวิทยาศาสตร์การสืบเสาะหาความรู้และการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2) ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ร้อยละ 60 ของผู้เรียนในทุกระดับชั้นมีผลการประเมินความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ การแก้ปัญหาเชิงปริมาณและการนำคณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3) ความฉลาดรู้ด้านภาษาไทยร้อยละ 70 ของผู้เรียนในทุกระดับชั้นมีผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความ วิเคราะห์ ตีความ และการเขียนสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

4) นักเรียนร้อยละ 65 มีความสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ แก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1) ความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามเชิงศาสตร์ ออกแบบการทดลอง รวบรวมและตีความข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างเป็นระบบ และสามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์และตัดสินใจในชีวิตประจำวันได้

2) ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ ผู้เรียนมีความเข้าใจแนวคิดทางคณิตศาสตร์ที่ลึกซึ้งสามารถวิเคราะห์ปัญหาเชิงปริมาณที่ซับซ้อนเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการทางคณิตศาสตร์ที่เหมาะสมและสื่อสารแนวคิดทางคณิตศาสตร์ได้อย่างชัดเจนได้

3) ความฉลาดรู้ด้านภาษาไทย ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจบทความทางวิชาการหรือข่าวสารที่ซับซ้อนได้สามารถเขียนเรียบเรียงความคิดและข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลโต้แย้งอย่างสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานด้วยภาษาไทยที่ถูกต้องและสละสลวยได้

4) ผู้เรียนมีความสามารถในการบูรณาการความรู้และทักษะจากวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และภาษาไทย เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบ Literacy Leadership Model++ (LLM++) เพื่อยกระดับความฉลาดรู้

จากการระดมความแนวคิดร่วมกันจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร คณะครูบุคลากรในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ผู้เรียน ตลอดจนหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นตรงกันว่า ควรนำ Literacy Leadership++ Model (LLM++) ผสานวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อสร้างสรรค์ให้นักเรียนเป็นคนฉลาดรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉลาดรู้ โดยอาศัยทฤษฎีต่างๆ ด้านการจัดการศึกษาในการรองรับการพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉลาดรู้ ดังนี้

1. ทฤษฎีภาวะผู้นำทางการเรียนรู้ (Instructional Leadership Theory) ทฤษฎีภาวะผู้นำทางการเรียนรู้ (Instructional Leadership Theory) คือแนวคิดที่มุ่งเน้นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (เช่น ครูใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียน) ในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของนักเรียน โดยผู้นำทางการเรียนรู้จะทำหน้าที่เป็นทั้งผู้กำหนดทิศทาง (vision) และเป็นผู้จัดการ (manager) ในด้านการเรียนการสอน เน้น “การเรียนรู้ของผู้เรียน” เป็นเป้าหมายหลักของการบริหาร เพื่อให้แน่ใจว่าทุกองค์ประกอบภายในโรงเรียนสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเต็ม

2. ทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization Theory) แนวคิดที่มุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกระดับขององค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง แสวงหาความรู้ใหม่ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเชิงลึกในการปรับปรุงประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

3. แนวคิดการพัฒนาความฉลาดรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) หมายถึง ทักษะ ความสามารถ และความรู้ที่จำเป็นสำหรับบุคคลในการดำรงชีวิตและประสบความสำเร็จในโลกยุคดิจิทัล ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งไม่ใช่แค่ความรู้ในตำราเรียน แต่รวมถึงความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และทักษะชีวิตที่จำเป็นในการปรับตัวและรับมือกับความท้าทายต่างๆ แนวคิดนี้เน้นว่าผู้เรียนต้องมีความสามารถในการ 1)เข้าถึง (Access):การค้นหาและเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งต่างๆ 2)ทำความเข้าใจ (Comprehend): การตีความและจับใจความสำคัญของข้อมูล 3)ประเมิน (Evaluate): การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง และอคติของข้อมูล 4)สังเคราะห์ (Synthesize):การรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งมาเชื่อมโยงกัน เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ 5) สร้างสรรค์/สื่อสาร (Create/Communicate):การผลิตหรือนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นเฉพาะความฉลาดรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy), คณิตศาสตร์(Mathematical Literacy), และ ภาษาไทย (Thai Language Literacy) ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานและเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงและสร้างความฉลาดรู้ในมิติอื่น ๆ ด้วย

4.การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Data-Driven Literacy) คือ ความสามารถในการอ่าน ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ และสื่อสารข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ โดยเน้นการใช้ข้อมูลเป็นหลักในการดำเนินงาน

5.การส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้ (Innovation for Literacy) หมายถึง การนำแนวคิด เทคโนโลยี หรือวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ง่ายขึ้น มีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. แนวคิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) หมายถึง แนวทางการบริหารที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ ดำเนินงาน และประเมินผล อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ ความผูกพัน และความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Ownership) เพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหาร สร้างความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นำไปสู่การพัฒนาองค์กรหรือสถานศึกษาที่ยั่งยืน

7. แนวคิดการพัฒนาคุณภาพแบบวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle หรือ PDCA Cycle)
เป็นแนวคิดการบริหารงานคุณภาพที่พัฒนาโดย ดร.เอ็ดเวิร์ด เดมมิ่ง (W. Edwards Deming) นักสถิติชาวอเมริกัน ซึ่งใช้หลักการ ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement)

P - Plan (วางแผน) กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงาน

D - Do (ดำเนินการตามแผน) โดยผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน เพื่อให้มีคุณภาพ มีการทำงานเป็นทีม ประสานเครือข่ายร่วมพัฒนาไปพร้อมๆกัน

C - Check (ตรวจสอบ / ประเมินผล) โดยผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน

A - Act (ปรับปรุง / ปรับแก้) โดยผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน เพื่อเป้าหมายที่ตั้งไว้

ขั้นตอนหรือกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ 1 Lead with Vision (Plan)

ประชุมคณะกรรมการดำเนินการขับเคลื่อน PISA เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ด้านต่างๆ อาทิ

1. กลยุทธ์ด้านหลักสูตรและการเรียนรู้ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้บูรณาการแนวคิด PISA ผ่าน ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning), จัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการคิดวิเคราะห์

2. กลยุทธ์ด้านการพัฒนาครู จัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เข้มข้น จัดตั้งและส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Best Practice

3. กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการและทรัพยากร จัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ, พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูล สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

4. กลยุทธ์ด้านการวัดและประเมินผล กำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน, ใช้ผลการประเมินเพื่อการพัฒนา

รวมทั้งแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยวิเคราะห์จากการทบทวนผลการประเมิน PISA ระดับชาติและระดับสถานศึกษา ศึกษาผลคะแนน จุดแข็ง จุดอ่อนในแต่ละด้านของความฉลาดรู้ (การอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์)

ขั้นตอนที่ 2 Integrate into School Policy (Plan ⟶ Do)

นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ชี้แจงสร้างความเข้าใจถึงเป้าหมาย ตัวชี้วัดและแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

ขั้นตอนที่ 3 Team Empowerment (Do)

ครูทุกกลุ่มสาระได้รับการอบรมเชิงลึกด้านกรอบ PISA การออกแบบข้อสอบ และ PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประเมินร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 4 Environment for Literacy (Do)

พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน, มุมวิเคราะห์ข่าวสาร, พื้นที่จัดนิทรรศการผลงานนักเรียน ที่กระตุ้นการฉลาดรู้ของนักเรียน ร่วมทั้งจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 Review and Reflect (Check ⟶ Act)

ตรวจสอบผลการดำเนินงานด้วยการใช้ผล PISA, O-NET, แบบจำลองข้อสอบ PISA ประชุมทบทวนผลร่วมกันทุกภาคเรียน พร้อมวางแนวทางปรับปรุงเชิงระบบและเชิงรายวิชา

ผู้มีส่วนร่วมและบริบทการดำเนินการ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทคือ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และออกแบบการประเมินผล วางเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความฉลาดรู้ของผู้เรียนในทุกมิติโดยบูรณาการความฉลาดรู้เข้าไปในแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน สนับสนุนให้ครูออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การสืบค้นข้อมูล การแก้ปัญหา และการสื่อสาร ส่งเสริมการใช้วิธีสอนที่หลากหลาย พร้อมทั้งมีการติดตามประเมิน และพัฒนาต่อเนื่อง เพื่อสร้างระบบการประเมินผลที่เน้นพฤติกรรมการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ และการใช้ข้อมูล ใช้ผลการประเมินมาเป็นฐานในการปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. ครูผู้สอน บทบาทหลักของครู คือ เปลี่ยนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากการเน้น "ความรู้" สู่ "ความสามารถในการใช้ความรู้" ปลุกพลังการเรียนรู้ในตัวผู้เรียนเพื่อให้พวกเขาใช้ความรู้คิดอย่างมีเหตุผล โดยออกแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูล สอนให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) ใช้กระบวนการ PLC ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตัวเอง

3. นักเรียน ซึ่งเน้นบทบาทของนักเรียนในฐานะผู้เรียนรู้เชิงรุก จะต้องมีความรับผิดชอบและมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ หาความรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียน ฝึกการตั้งคำถาม คิดวิเคราะห์ หาคำตอบด้วยตนเอง และนำเสนอความคิด

4. ผู้ปกครองและชุมชน มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเสริมสร้างทักษะและพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีให้กับบุตรหลานนอกห้องเรียน สนับสนุนการอ่านหนังสือ การค้นคว้า และการตั้งคำถาม ติดตามงาน ผลการเรียน และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของนักเรียน ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

บทสรุป

โมเดล Literacy Leadership++ Model (LLM++) ผสานวงจรคุณภาพ PDCA ของโรงเรียนโพนเมืองประชารัฐ “ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ อนุสรณ์”สามารถยกระดับความฉลาดรู้ของผู้เรียนได้จริง ทั้งในเชิงผลสัมฤทธิ์และทักษะชีวิต ขับเคลื่อนผ่านการวางแผนร่วม มีเป้าหมายชัดเจน การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง และการประเมินเพื่อปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

ผลที่เกิดขึ้น

ผลจากการดำเนินงานโดยใช้ Literacy Leadership++ Model (LLM++) สะท้อนออกมาอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

1. ผู้เรียนร้อยละ 70 ในทุกระดับชั้นมีผลการประเมินความสามารถในการคิดเชิงวิทยาศาสตร์การสืบเสาะหาความรู้และการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผู้เรียนร้อยละ 60 ในทุกระดับชั้นมีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ การแก้ปัญหาเชิงปริมาณและการนำคณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3. ผู้เรียนร้อยละ 70 ในทุกระดับชั้นมีความสามารถในการอ่านจับใจความ วิเคราะห์ ตีความ และการเขียนสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

4. นักเรียนร้อยละ 65 มีความสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ แก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนา PISA มีความมุ่งมั่นตั้งใจ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้สนับสนุน และเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานทุกขั้นตอน

2. การทำงานเป็นทีมและวัฒนธรรมองค์กร การที่คณะครูและบุคลากรทุกคนทำงานร่วมกันเป็นทีม มีความสามัคคี มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

3. การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่ตรงตามความต้องการ การจัดตั้ง PLC ที่เข้มแข็ง และการนิเทศติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ครูมีความมั่นใจและมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ PISA-oriented

4. หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะอย่างแท้จริง การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปใช้ในบริบทจริง ไม่ใช่แค่การติวเพื่อสอบ

5. ระบบการนิเทศและติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในและภายนอกที่ให้คำแนะนำเชิงบวก การใช้ข้อมูลจากการประเมินมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีทิศทาง

6. การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ความร่วมมือและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ทำให้สถานศึกษามีทรัพยากรและกำลังใจในการขับเคลื่อนงาน

7. การนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และการประเมินผล ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

บทเรียนที่ได้รับและข้อเสนอแนะ

การนำรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนฉลาดรู้ โดยใช้ Literacy Leadership++ Model (LLM++) ผสานวงจรคุณภาพ PDCA ของโรงเรียนโรงเรียนโพนเมืองประชารัฐ “ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ อนุสรณ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ก่อให้เกิดประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกันของคณะครู บุคลากรโรงเรียนโพนเมืองประชารัฐ “ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ อนุสรณ์” เนื่องจากในการดำเนินงานทุกกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับกระบวนการพัฒนานวัตกรรม ทุกคนได้มีโอกาสวางแผน ปฏิบัติ แก้ปัญหาร่วมกัน จึงเกิดประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้การบริหารจัดการเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนฉลาดรู้ โดยใช้ Literacy Leadership++ Model (LLM++) ผสานวงจรคุณภาพ PDCA ของโรงเรียนโพนเมืองประชารัฐ “ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ อนุสรณ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้รับการยอมรับว่าเป็นกระบวนการสำคัญ ที่ทำให้โรงเรียนโรงเรียนโพนเมืองประชารัฐ “ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ อนุสรณ์” ได้รับการยอมรับ และมีผลงานสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ทุกคนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรม

แนวทางการขยายผล

1. เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับโรงเรียนที่เข้าศึกษาดูงาน เพื่อนำไปเป็นแบบอย่างและพัฒนาต่อยอดต่อไป

2. จัดทำคู่มือเผยแพร่ในหลายๆช่องทาง เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

เอกสารอ้างอิง

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2542). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *แนวทางการพัฒนาความฉลาดรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ตามกรอบ PISA*. กระทรวงศึกษาธิการ.

Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology, Center for Advanced Engineering Study.

Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). *Assessing the instructional management behavior of principals.* The Elementary School Journal, 86(2), 217–247.

Mandinach, E. B., & Gummer, E. S. (2016). *Data literacy for educators: Making it count in teacher preparation and practice*. New York: Teachers College Press.

OECD. (2019). *PISA 2018 Results (Volume I): What Students Know and Can Do*. https://www.oecd.org/pisa/publications/

Robinson, V. M. J., Lloyd, C., & Rowe, K. J. (2009). *The impact of leadership on student outcomes: An analysis of the differential effects of leadership types*. Educational Administration Quarterly, 44(5), 635–674. https://doi.org/10.1177/0013161X08321509

Senge, P. M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. New York: Doubleday/Currency.

วุฒิบัตรเข้ารับการอบรม

เลขที่ สวก. ๔๕๐๐๐๕๔/๒๕๖๗

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอมอบวุฒิบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

นางสาวสุภิญญา พันธุ์ยางน้อย

ได้ผ่านการอบรมการขยายผลการสร้างข้อสอบวัดความฉลาดรู้

ประเภท ผู้บริหารและครูกลุ่มสาระอื่น ๆ

รูปแบบ ON DEMAND "เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา"

รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

จำนวน ๑๒ ชั่วโมง

ขออำนวยพรให้ประสบความสุข ความเจริญก้าวหน้าตลอดไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

ว่าที่ร้อยตรี

(ธนุ วงษ์จินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน